

Základní škola a Mateřská škola Chrášťany
Chrášťany 100, 373 04 Chrášťany, okres České Budějovice

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Školní rok 2013/2014

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Chrášťany

Sídlo školy: Chrášťany 100

Právní forma: Příspěvková organizace

Ředitelka školy: Mgr. Miroslava Machová

Identifikační číslo školy: 709 88 862

Škola sdružuje: základní škola – IZO 107 720 400

mateřská škola – IZO 107 530 457

školní družina – IZO 114 200 696

E-mail: zs.chrastany@seznam.cz

Webové stránky: www.zschrastany.cz

Telefon: 734 847 786

Realizace MPP vychází z těchto dokumentů

Přehled platných předpisů pro oblast prevence rizikového chování

Strategie

- Strategie primární prevence MŠMT na léta 2013 – 2018
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 - 2018
- Krajský plán primární prevence rizikového chování v jihočeském kraji na období 2012 - 2015
- Strategický protidrogový plán jihočeského kraje na období 2011 – 2014
- Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2012 - 2015
- Minimální síť protidrogových služeb na území Jihočeského kraje na období 2012 - 2014

Zákony

- Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon)
- Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů č. 563/2004 Sb.

Vyhlášky

- Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních č. 72/2005 Sb. dle Školského zákona č. 561/2004 Sb
- Vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků č. 317/2005Sb.

Metodické pokyny

- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních Č.j. MSMT – 22294/2013-1
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, č.j.: 20006/2007 – 51
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.: 14423/99-22
- Metodický pokyn ministra k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č.j.: 24 246/2008-6
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j.: 10194/2002 –14
- související normy: *Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách; Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. – více o ohlašovací povinnosti školy*
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.: 25884/2003-24
- související norma: *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb.*
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT Č.j.: 37 014/2005-25

Analýza situace

Základní škola je součástí výchovně vzdělávací soustavy, je zařazena do sítě škol. Výchovně vzdělávací cíle vyplývají z postavení základní školy ve školském systému. Prvořadým úkolem školy je plnění povinné školní docházky a příprava žáků ke studiu na středních školách. Zabezpečuje rozumovou, mravní, estetickou, pracovní, zdravotní, tělesnou a ekologickou výchovu v souladu se zásadami humanity, demokracie a vlastenectví.

V právních vztazích vystupuje svým jménem a má odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.

Školy se nachází v klidné části obce. ZŠ se školní družinou je umístěna v jedné budově a MŠ ve druhé. Obě budovy jsou spojeny spojovací chodbou.

Škola má svoji tělocvičnu, školní pozemek, který je využíván k výuce environmentální výchovy, venkovní ohniště. Běžně využívá i obecní fotbalové hřiště a dětské hřiště s prolézačkami hned u školy.

Vyučování probíhá podle vzdělávacího programu ŠVP – RVPZV č.j. 31 504/2004-22, verze 1.2 z 1.9.2013

ZŠ má 9 ročníků rozdělených do 7 tříd. Navštěvuje ji celkem 81 žáků z Chrášťan a okolních obcí – Koloměřice, Hosty, Doubrava, Doubravka, Slabčice, Nemějice, Písecká Smoleč, Karlov, Nepomuk, Dražič, Březí. Na 1. stupni je 50 dětí, na druhém 31 dětí.

Škola má školní družinu, kterou navštěvují skoro všichni žáci 1. stupně.

Prostory budovy jsou světlé a estetické. Učebny jsou vybaveny stavitelným nábytkem, ve dvou učebnách jsou interaktivní tabule. Na výzdobě se podílí žáci společně s učiteli. Žáci v době přestávek využívají chodby ke hrám a drobným sportovním aktivitám. Součástí školy je i knihovna, kterou především využívají žáci 1.st. Při výuce žáci mohou využívat moderní učebnu ICT, která je vybavena výukovými programy, které škola pořídila z projektu EU peníze školám a dataprojektorem. Pro pohybové aktivity a pro TV je určena tělocvična se sociálním zařízením. Většina sociálního zařízení v budově je nově zrekonstruována a odpovídá hygienickým normám.

Ve škole pracuje Školská rada v počtu 6 členů (2 zástupci pedagogů, 2 zástupci zřizovatele a 2 zástupci rodičovské veřejnosti)

Komunikace s rodiči probíhá díky přímému kontaktu - třídní schůzky, dále prostřednictvím žáků, přes webové stránky školy, informační nástěnky, telefonicky i elektronicky. Z našeho pohledu je to jeden ze zásadních momentů, který **eliminuje záškoláctví, kriminalitu, delikvenci a výskyt virtuálních drog.**

Škola žákům nabízí aktivity k využití volného času. Jsou to kroužky, které organizuje přímo škola a zaměstnanci školy. Zprostředkováváme dětem informace o dalších možnostech využití volného času (DDM, hudební školy, sportovní kluby aj. v Týně nad Vltavou, v Bechyni nebo v nedalekých Bernarticích.) Náměty žáci získávají i během samotného vyučovacího procesu či projektových dnů. Tyto aktivity vnímáme jako preventivní kroky vedoucí k **omezení výskytu drogových závislostí, alkoholismu a kouření, výskytu šikany.**

Se zdravým životním stylem, ekologií a prevencí vzniku poruch příjmu potravy se žáci setkávají v hodinách OV, RV, TV, PR, PRV, VKZ aj., a velmi často jsou tato témata součástí našich projektových dnů.

Ve **školním roce 2013/2014** jsme se po dohodě s vedením školy, třídními učiteli, s asistenty pedagoga a dalšími pedagogickými pracovníky shodli na tom, že se zaměříme na vztahy a **práci uvnitř třídních kolektivů.** K tomu budou směřovány mnohé školní aktivity –

projektové dny, školní výlety a exkurze, školní ples, školní akademie, spaní ve škole, besedy s Policií ČR, třídnické hodiny aj.

Obecné cíle, kterých chceme dosáhnout ve všech tématech primární prevence:

- *zajistit odborné a průběžné vzdělávání ŠMP, výchovného poradce a ostatních pedagogických pracovníků (dle pokynů MŠMT)*
- *preventivně působit v co nejširší oblasti rizikových forem chování*
- *spolupracovat a zapojovat se do projektů – akcí realizovaných jinými odbornými subjekty*
- *realizovat nabídku mimoškolních volnočasových aktivit v návaznosti na programy a výuku školy – zajímat se o svět mladých lidí*
- *udržovat dobré vztahy mezi rodinou a školou*
- *realizovat pravidelné schůzky s rodiči, kde budou dostatečně informováni a obeznámeni s riziky, jakým jsou jejich děti vystaveny a jak jim předcházet*
- *nabídnout rodičům didaktické materiály poradenskou činnost*
- *zapojovat rodiče do aktivit školy*

Konkrétní cíle, kterých chceme dosáhnout:

1. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

Cíle:

- *předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku*
- *předcházet závislosti na návykových látkách a zdravotním problémům způsobených v důsledku konzumace drog*
- *oddálit první kontakt s návykovými látkami, snižovat poptávku po OPL*
- *podporovat žáky v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti*
- *aktivizovat žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem*

Ukazatele úspěchu:

- *mezi žáky nekolují „zažité“ mýty o drogách*
- *žáci mají reálný obraz „světa drog“ – znají negativa i pozitiva OPL*
- *počet experimentů s drogou je nižší oproti standardu – normálu*
- *ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci žáků, vycházející z jejich nápadů a potřeb*
- *žáci vyhledávají pravidelné zájmy a činnosti mimo školu (kroužky, sport...)*
- *škola za spoluúčasti žáků pořádá zábavné akce, výlety, exkurze, mimoškolní aktivity*
- *žáci se aktivně zapojují do protidrogové prevence*
- *žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli*
- *žáci jsou dobře informováni a vědí na koho se v případě potíží obrátit*

2. Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů

Prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu

Cíle:

- *předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám*
- *předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu*

- *upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života*
- *vyvracet předsudky a pěstovat úctu k životu*
- *posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy*
- *podporovat v žácích jejich přirozenou zvědavost a potřebu poznávat nové*
- *zajistit bezpečnost žáků o přestávkách a skrytých místech školy (např. dozorem)*
- *účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany v souladu s pokyny MŠMT*
- *šířit objektivní, pravdivé informace o extremistických organizacích, nebezpečných ideologiích, sektách, náboženstvích, apod.*

Ukazatele úspěchu:

- *mezi žáky nebuji šikana*
- *žáci mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním*
- *žáci samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní*
- *žáci mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (společné akce, výlety, ...)*
- *na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra*
- *žáci se zajímají o multikulturní společnost a postoje (rasismus, xenofobie...)*
- *žáci mají zájem o různá náboženství a kultury*
- *žáci mají dostatek informací a znají rizika extremistických organizací, ideologií, sekt...*
- *žáci jsou ochotni řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a pod pedagogickým vedením najít řešení*
- *žáci jeví zájem o návštěvy odborníků*

3. Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění,

Prevence sexuálního zneužívání a týrání - sexuální výchova

Cíle:

- *předcházet rizikům předčasného sexuálního života – právní odpovědnost, citová nevyzrállost, antikoncepce, potraty, ...*
- *posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska ...*
- *předcházet rizikům souvisejících s tělesnými a psychickými změnami – porozumění a péče o své tělo - ducha, informace o přirozených vývojových změnách, gynekologie, sexuologie a venerologie, ...*
- *předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání – pedofilie, sexuálního zneužívání, pornografie, znásilnění, ...*
- *předkládat témata sexuální výchovy jako přirozenou věc – pohlavní styk, odlišnosti obou pohlaví, homosexualita, úchylnky, ...*
- *podporovat zdravé sebevědomí žáků a citlivě přistupovat k jejich problémům (první vztahy - lásky, růst a změny sekundárních pohlavních znaků, ...)*

Ukazatele úspěchu:

- *žáci lépe rozumí svým citům a tělesným změnám – nestydí se za ně...*
- *žáci dokáží říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání*
- *žáci dokáží rozlišit pozitiva a negativa sexuálního jednání (fyzická a psychická stránka)*
- *žáci k sexu zaujmají zodpovědný postoj – znají rizika i pozitiva*
- *žáci dávají přednost dlouhodobým vztahům postavených na lásce, partnerství a přátelství*
- *žáci mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám – rodina, mateřství...*

- *žáci se orientují v problematice sexuální výchovy, vědí na koho se obrátit s problémy apod.*
- *žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli*

4. Prevence kriminality a delikvence (dle pokynu MŠMT), právní odpovědnost

Cíle:

- *vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus, ...)*
- *vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí oběť, ...)*
- *předkládat a vysvětlovat modelové situace a zasazovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě*
- *podporovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými subjekty (např. policií, ...)*
- *zasvětit žáky do základních ustanovení Trestního zákoníku, Školního řádu, řádu obecně ...*
- *zasadit se o to, aby žáci znali svá práva ve společnosti - dětská práva, Chartu práv dítěte, Ústavu ČR apod.*
- *upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování*
- *předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou*

Ukazatele úspěchu:

- *žáci si jsou vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu*
- *žáci znají školní řád a jsou srozuměni s důsledky případného porušení*
- *žáci respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování*
- *žáci vědí, na koho se obrátit v případě potíží a to nejen na půdě školy*
- *škola má nižší výskyt kriminality*
- *žáci mají důvěru v pedagogický sbor*

5. Prevence záškoláctví

Cíle:

- *snížit počet zameškaných hodin*
- *posilovat hodnotu vzdělání*
- *postupovat podle ŠŘ a pokynů MŠMT při řešení neomluvené školní docházky (od třídního učitele, výchovného poradce, rodiče, oddělení sociálně právní ochrany dětí MěÚ až po policii)*
- *spolupracovat s jinými subjekty na dodržování povinné školní docházky (sociální odbor, policie)*

Ukazatele úspěchu:

- *počet zameškaných neomluvených hodin je téměř nulový*
- *žáci jeví zájem o výuku a jiné školní aktivity - cítí potřebu vzdělání*
- *škola má dobré vztahy s úřady a jinými subjekty*
- *škola má vypracovaný plán a postupy, jak řešit neomluvenou docházku*

6. Zdravý životní styl

Prevence vzniku poruch příjmu potravy

Ekologie

Cíle:

- *podporovat zdravý životní styl žáků – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres,...*
- *upevňovat kladný vztah ke svému tělu*
- *seznámit žáky s různými styly života – vrcholový sport, modelky (plastická chirurgie), vegetariánství, život v komunitách,...*
- *předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC) – ideál krásy, odtržení od reality, módní trendy atd.*
- *předcházet vzniku poruch příjmu potravy – anorexie, bulimie, diety, obezita,...*
- *upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii*
- *naučit žáky poskytnout první pomoc a orientovat se v integrovaném záchranném systému*

Ukazatele úspěchu:

- *žáci mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat – relaxovat...*
- *žáci dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...)*
- *žáci znají negativa a pozitiva různých stylů života*
- *žáci přemýšlí o vlivu medií a reklamy na jejich život a mají potřebu o tom diskutovat*
- *žáci mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí*

7. Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách

Cíle:

- *seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC, Reality show, výherní automaty, sázení,...*
- *předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání virtuálních drog – znečitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost, gambling,...*
- *stanovit a posilovat v žácích pravidla pro užívání virtuálních drog*
- *podporovat počítačové hry, filmy s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění...)*

Ukazatele úspěchu:

- *žáci znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog*
- *žáci si jsou vědomi pravidel pro užívání virtuálních drog a znají následky jejich porušování*
- *žáci nevyhledávají pouze hry s tematikou násilí, zabíjení a dalších kriminálních činů*

Činnosti nutné k dosažení cíle

Do minimální prevence je zapojen každý pedagogický pracovník naší školy a to v činnosti výchovné či vzdělávací.

1. Žáci

A. Dlouhodobé akce

1. Stupeň

Primární prevenci na 1. stupni má na starosti třídní učitel. S konkrétními tématy se děti setkávají především v předmětu Člověk a jeho svět. Na samotném učiteli pak záleží, jakou formou dětem informace předá. Může to být výklad, samostatná práce, skupinová práce, úkol ve spolupráci s rodinou, projektové vyučování, dramatická výchova i různé materiály školy z oblasti primární prevence.

V případě výskytu nežádoucích jevů spolupracují třídní učitelé s odborníky ze SPC, PPP nebo z OSPOD.

Zaměření na mladší školní věk

- Navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- Osvojování a upevňování základních návyků v rámci hygieny, životosprávy, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- Základy etické a právní výchovy
- Všestranný rozvoj osobnosti žáka
- Ekologická výchova
- Důraz na spolupráci s rodiči
- Široká nabídka volnočasových aktivit
- Návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod.
- Účast v soutěžích výtvarných, sportovních
- Zaměření pozornosti na včasné odhalování SPU nebo jiných postižení
- Soustředění pozornosti na včasnou diagnostiku sociálně patologických jevů ve třídě
- Důsledná práce na pozitivním klimatu třídy, přátelských vztazích, vzájemné důvěře a spolupráci

Cíl

Po ukončení docházky na 1. st. ZŠ by děti měly umět:

- Definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- Zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- Mít základní sociální dovednosti
- Umět se chránit před cizími lidmi
- Mít základní zdravotní návyky
- Umět si správně zorganizovat svůj volný čas
- Umět rozlišit léky a návykové látky
- Znat přesné informace o alkoholu, tabáku, a dalších drogách

- Znat následky užívání návykových látek
- Umět odmítat

2. stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná. Je důležité, aby byla probrána všechna témata, ale zároveň nedocházelo k přesytení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech výchova k občanství, rodinná výchova, výchova ke zdraví, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura, cizí jazyk. Učitel využívá metody jako je výklad, samostatná práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, práce s různým materiálem, besedy, přednášky.

Zaměření na starší školní věk – prevence

A. Úkoly a činnost učitelů a jiných pedagogických pracovníků

- Vytváření pozitivního sociálního klimatu, včasná diagnostika a popřípadě správné řešení patologických jevů s třídními učiteli, výchovnou poradkyní nebo odborníky.
- Věnování pozornosti problematickým skupinám nebo jednotlivcům, soustředit se na projevy šikany
- Informovanost v rámci prevence kouření
- Sledovat i často se opakující krátkodobé absence – prevence záškoláctví. Vyžadovat lékařská potvrzení
- Sebevzdělávání učitelů v metodikách preventivní výchovy
- Shromažďování a zpřístupňování materiálů pro pedagogický sbor
- Nově přichozím pedagogům nabídnout všestrannou kolegiální pomoc

B. Aktivity pro žáky

- Výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních
- Zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- Dovednost volby správné životosprávy – ! mentální anorexie a bulimie!
- Akce zaměřené na potlačení rasismu a xenofobie
- Zvyšování příznivého klimatu ve třídách formou výletů, exkurzí, lyžařského výcviku apod.
- Organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole - projektové dny, sportovní akce, plesy apod.
- Široká nabídka volnočasových aktivit

C. Aktivity pro zákonné zástupce a veřejnost

- Seznámení zákonných zástupců s MPP v rámci třídních schůzek prostřednictvím třídních učitelů

- Nabídka propagačních materiálů o nebezpečí užívání drog a dalších sociálně patologických jevech
- Seznámení zákonných zástupců s postupem školy v případě problémů žáků s drogami (viz. příloha č. 1)
- Na třídních schůzkách hovořit o nebezpečí drog zejména u starších žáků, kterým zákonní zástupci již povolují účast na diskotékách
- Informování zákonných zástupců o preventivních aktivitách a akcích naší školy na webových stránkách školy

Doporučené materiály pro zákonné zástupce:

O drogách. Jak poznám, že moje dítě alkohol nebo drogy bere?

Doporučení rodičům, jejichž dítě má problémy s návykovými látkami. Čemu se vyhnout? (viz. příloha č. 2)

O šikaně. Definice pojmu. Varovné signály pro zák. zástupce. Co tedy dělat? (viz. příloha č. 3)

Cíl

Žáci by před opuštěním ZŠ měli znát a umět:

- Pojmenovat základní návykové látky
- Znat jejich účinky na lidský organismus
- Orientovat se v problematice závislosti
- Znat základní právní normy
- Vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- Posilovat své sebevědomí
- Správně se rozhodovat, umět odmítat
- Zaujímat zdravé životní postoje
- Orientovat se v problematice sexuální výchovy

B. Jednorázové akce

- Projektové dny (zimní a letní tvořivé dílničky)
- Spolupráce s mateřskou školou
- Sportovní soutěže, Zimní olympiáda, Drakiáda
- Sběrové dny
- Mikulášská nadílka, Vánoční trhy s vystoupením, Velikonoční trhy
- Výlety, exkurze
- Lyžařský kurz (plavecký výcvik)
- Školní a tematické výlety (Anglie)
- Divadelní a filmová představení

- Besedy, workshopy
- Účast na výtvarné výstavě v Hluboké nad Vltavou
- Hudební vystoupení v domovech pro seniory
- Spaní ve škole
- Besedy s policií, se záchranáři

C. Speciální akce

- Pomoc dětem
- Olejový bandita
- Sběr víček

D. Volnočasové a mimoškolní aktivity pro žáky

- Pěvecký kroužek
- Anglický jazyk
- Výtvarný kroužek
- Aerobic
- Pohybové hry
- Hasiči
- Vaření

E. Školní psycholog

Na škole nemáme, ale spolupracujeme se SPC a PPP v Týně nad Vltavou a v Českých Budějovicích.

F. Krizový štáb

- ředitelka školy Mgr. Miroslava Machová
- Mgr. Pavla Bauerová (metodik prevence sociálně patologických jevů) – zastupuje Mgr. Janu Pazderovou, která je nyní na MD.
- Mgr. Hana Lišková (výchovný poradce)
- třídní učitelé

2. Pedagogové a další pedagogičtí pracovníci školy

a) informační systém

Informace jsou pedagogickým pracovníkům předávány na poradách, které svolává ředitel školy ve spolupráci se ŠMP, dále na poradách vedení školy (viz Plán na školní rok 2013/2014)

ŠMP seznámil pedagogické pracovníky (29. 8. 2013):

- se skladbou MPP na školní rok 2013/2014
- s preventivními tématy zakotvenými ve školním řádě
- se sítí odborné pomoci
- s požadavky na třídní učitele a další pedagogy
- s kompetencemi ŠMP, VP
- s možností spolupráce se SPC a PPP v Týně nad Vltavou a Českých Budějovicích
- s vedením dokumentace a způsobu výměny informací

b) vzdělávání v oblasti prevence

- nabídka vzdělávacích programů pro pedagogy

3. Rodiče

A. Akce pro žáky a rodiče

Dny otevřených dveří

Tvořivé dílničky

Školní ples

Akademie

Na všech dalších akcích jsou rodiče vždy vítáni.

B.

JEDNÁNÍ ŠKOLSKÉ RADY, školní rok 2013 – 2014

Školskou radu svolává předsedkyně školské rady dle potřeb, nejméně však dvakrát ročně.

C.

TŘÍDNÍ SCHŮZKY

(viz Plán na školní rok 2013/2014)

Důležité kontakty

Pomoc v tísni

Hledáte na koho se obrátit v tísni, kam zavolat, když jde o život Váš nebo Vašich blízkých?

Tísňová volání	Telefonní čísla
Policie České republiky	158
Rychlá zdravotnická záchranná služba	155

Hasičský záchranný sbor České republiky	150
Integrovaný záchranný systém České republiky	112
Obecní policie	156

Pomoc obětem trestných činů		Telefonní číslo	
Linka Bílého kruhu bezpečí, o.s.		257 317 110	
Pomoc obětem domácího násilí		Telefonní číslo	
DONA linka		251 511 313	
Pomoc obětem obchodování s lidmi		Telefonní čísla	Emaily
SOS linka La Strada ČR, o. p. s.		222 717 171	pomoc@strada.cz
Řekni to		605 988 566	mail@rekni-to.cz
Magdala		737 234 078	

Pomoc dětem v krizi		Telefonní čísla	Emaily
Linka důvěry Dětského krizového centra		241 484 149	problem@ditekrize.cz
Linka bezpečí		116 111	pomoc@linkabezpeci.cz
Linka právní pomoci Nadace Naše dítě		777 800 002 (ST 10 - 18 hodin)	lpp@nasedite.cz
Vzkaz domů		724 727 777, 800 111 113	

Rodičovská linka	840 111 234	
------------------	-------------	--

Pomoc seniorům v krizi	Telefonní číslo
Zlatá linka seniorů	800 200 007 (PO - PÁ 8 - 20 hodin)

- OSPOD Týn nad Vltavou - 385 772 295
- OSPOD ČB - 386 804 203
- OSPOD Písek – 382 763 111
- PANSOPHIA – Sdružení pro výchovu v sociální oblasti – ČB – 538 706 414, 538 706 445
- ARKÁDA – Krizové centrum – linka důvěry - ČB – 387 313 030
- ARKÁDA – Sociálně právní ochrana dětí – Písek – 382 222 300
- Metodik prevence v ČB **Pavla Nýdlová**, e-mail: prevence@pppcb.cz

387 314 506

Mgr. Pavel Vácha, e-mail: paja.vacha@centrum.cz

387 927 111

Webové stránky

- www.linkabezpeci.cz
- www.linkaduvery.cz
- www.ditenauteku.ic.cz
- www.soscentrum.cz (denní krizová služba)
- www.sanarim.cz
- www.drogovaporadna.cz
- www.prevcentrum.cz
- www.sikana.cz
- www.nasedite.cz
- <http://anorexie.wz.cz>
- <http://bulimie.pppinfo.cz>
- www.theia.cz
- www.pppcb.cz

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Při selhání preventivních opatření školy

1. V případě podezření na zneužívání návykových látek:

provést diskrétní šetření a pohovor se žákem

2. při důvodném podezření:

okamžité kontaktování rodičů event. zákonných zástupců žáka

při negativní a nespolupracující reakci rodiny uvědomit sociální odbor

3. Při průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole nebo v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování ředitel školy nebo pracovník školy pověřený dle pokynu ministra:

kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň uvědomí rodiče, popř. zákonné zástupce

uvědomí ŠÚ

4. V případě dealerství nebo podezření na porušení § 217 trestního zákona (ohrožení mravní výchovy dítěte) nebo zanedbání povinné péče:

uvědomí oddělení péče o dítě, odd. sociální prevence sociálního odboru OÚ

oznámí věc Policii ČR

Příloha č. 2

JAK POZNÁM, ŽE MOJE DÍTĚ POŽÍVÁ ALKOHOL NEBO BERE DROGY?

· Změnila se osobnost Vašeho dítěte v poslední době v nějakém významném ohledu?

· Má časté výkyvy nálad?

· Straní se Vás? Je zlostný nebo depresivní?

· Tráví hodně času ve svém pokoji sám?

· Ztratil zájem o školu a o vyučování, případně další aktivity, např. sport?

· Zhoršil se jeho prospěch?

· Přestal trávit čas se starými kamarády? Přátelí se s dětmi, které se Vám nelíbí? Nesvěřuje se a nemluví o tom, kam chodí a co dělá?

· Máte pocit, že se Vám doma ztrácí peníze nebo věci (peníze potřebné na alkohol a drogy) nebo máte pocit, že má víc peněz, než byste očekávali (peníze získané z prodeje drog)?

· Reaguje nepřiměřeně, když s ním mluvíte o alkoholu a o drogách nebo se snaží změnit téma?

- Lže nebo podvádí?
- Pozorujete fyzické příznaky užívání drog nebo alkoholu? Rozšířené nebo zúžené zornice? Nejasné vyjadřování a myšlení?
- Ztratilo Vaše dítě zájem o koníčky? Ztratilo motivaci, nadšení a vitalitu?
- Našli jste někdy důkazy užívání drog nebo alkoholu, prášky, lahve?
- Zhoršil se vztah dítěte k členům rodiny?
- Zdá se Vaše dítě být nemocné, unavené a protivné ráno, po možném užití drog předešlý den?
- Přestalo se Vaše dítě o sebe starat, změnil se jeho styl oblečení?
- Zdá se být méně soustředěný?

DOPORUČENÍ ZÁK. ZÁSTUPCŮM, JEJICHŽ DÍTĚ MÁ PROBLÉMY S NÁVYKOVÝMI LÁTKAMI

A. Co dělat

Jestliže je dítě pod vlivem drog a hrozí otrava, neváhejte zavolat lékaře. Používání drog není trestné, a dítěti proto žádný soudní postih nehrozí. S dítětem pod vlivem drog nemá smysl se hádat. Vážný rozhovor odložte na pozdější dobu.

- Nespoléhejte na zázračné okamžité řešení, ale spíše na dlouhodobou výchovnou strategii. Jejím základem je nepodporovat a neusnadňovat pokračující braní drog, naopak odměňovat každou změnu k lepšímu a povzbuzovat k ní. To, že taková strategie nepřináší vždy okamžitý prospěch, ještě neznamená, že je neúčinná.

Může se totiž jednat o příliš velký problém, jehož řešení vyžaduje více času a spojenců.

- Získejte důvěru dítěte a naslouchejte mu. To je těžké, zvláště když říká a hlavně dělá z hlediska rodičů nesmysly, a když hájí hodnoty pro rodiče nepřijatelné. Vyslechnout dítě ale ještě neznamená přistupovat na jeho stanovisko.

- Naučte se s dítětem o alkoholu a drogách mluvit. Bude-li dítě nějakou drogu obhajovat, vyslechněte ho, ale opatřete si protiargumenty.

- Uvědomte si své možnosti. Dítě, které bere drogy nebo pije, bývá většinou nezralé a neschopné se o sebe postarat. Může tisíckrát pohrdat názory rodičů, ale většinou si nedokáže opatřit základní prostředky k životu. V tom je Vaše šance a síla. Určitou základní péči jste sice povinni nezletilému dítěti poskytnout, ale mělo by cítit, že Vaše péče je jiná, když se chová rozumně a když ne. Cílem je, aby dítě pochopilo, že skutečná samostatnost předpokládá schopnost se o sebe postarat.

- Vytvořte zdravá rodinná pravidla. Dítě by mělo vědět, jaké předvídatelné důsledky bude mít jeho jednání.

Mělo by mu být jasné, že je výhodnější, když se bude chovat přijatelně.

· Jestliže dospívající není ochoten ke změně, měl by nést důsledky. To se samozřejmě netýká situací, kdy je ohrožen život, např. při předávkování. (Teprve až vážné problémy, které drogy způsobí, jsou často důvodem k léčbě a změně).

· Předcházejte nudě. Musíte počítat s tím, že může být nutné trávit v prvním období s dítětem mnohem více času. Měli byste mít přehled, kde je, co dělá, zamyslet se nad jeho denním programem a životním stylem.

· Pomozte mu se odpoutat od nevhodné společnosti. To má pro překonání problému často podstatný význam. Jestliže Vám potomek tvrdí, že si s lidmi, se kterými dříve bral drogy, chce jenom pobýt nebo si povídat, buď lže, nebo podceňuje nebezpečí. Někdy je možné uvažovat i změně prostředí.

· Posilujte sebevědomí dítěte. Najděte a udržujte křehkou rovnováhu mezi kritickým postojem vůči chování dítěte ("nelíbí se nám, že bereš drogy") a respektem vůči jeho osobnosti a lásce k němu ("vážíme si tě jako člověka a záleží nám na tobě"). Je to těžké, je to však nutné. Stejně nutné je i oceňovat třeba drobné pokroky a změny k lepšímu. Je také třeba vidět silné stránky dítěte, jeho možnosti a dobré záliby, které má možná z předchozí doby a na které se dá navázat.

· Spolupracujte s dalšími dospělými. Velmi důležitá je spolupráce v rodině. Rodiče by se měli ve výchově problémového dítěte dokázat domluvit. Jenom tak totiž nebude dítě uzavírat spojení s tím rodičem, který mu právě víc povolí. Důležitá je i spolupráce v rámci širší rodiny (babička), spolupráce s léčebnými zařízeními, školou, případně dalšími institucemi. Často až vážně míněná hrozba ústavní výchovy, nebo hrozba ohlášení krádeže v domácnosti na policii mohou přimět dospívajícího přijmout léčbu.

· Osvědčuje se také, když zák. zástupce žáků s těmito problémy spolu hovoří v rámci skupinové terapie nebo svépomocné organizace. Dokáží se navzájem pochopit a předávají si užitečné zkušenosti.

· Buďte pro dítě pozitivním modelem. K tomu je nutné, abyste myslel i na své zdraví a svoji tělesnou a duševní kondici a aby jste měl své kvalitní zájmy.

· Neváhejte vyhledat profesionální pomoc pro sebe, jestliže dítě odmítá. V případě manželských nebo partnerských problémů se můžete např. obrátit na poradnu pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy.

Pamatujte, že zvládnutím problémů zvyšujete i šanci na ovlivnění dítěte.

· Přístup k dítěti, které má problémy s alkoholem nebo jinou drogou, shrnuje anglické slovo "tough love". V češtině to znamená "tvrdá láska". Myslí se tím dobrý vztah k dítěti, snaha mu pomoci, ale zároveň cílevědomost a pevnost.

B. Čemu se vyhnout

Nepopírejte problém. Zbytečně by se tak ztrácel čas a rozvíjela se závislost na návykové látce.

· Neskrývejte problém. Někdo se za takový problém stydí a tají ho. Aby se dokázal v situaci lépe orientovat a citově i rozumově ji zvládat, měl by si naopak o problému s někým důvěryhodným a kvalifikovaným pohovořit. Měl by také hledat spojení.

· Neobviňujte partnera. Na to, abyste si vyřizovali s druhým zák. zástupcem dítěte staré účty a navzájem se obviňovali, není naprosto vhodná doba. Minulost se změnit nedá, budoucnost našťástí často ano.

- Nehledejte v dítěti zneužívajícím drogy spojence proti druhému zák. zástupci.
- Nezanedbávejte sourozence žáka zneužívajícího alkohol nebo jiné drogy. Sourozenci problémového dítěte jsou více ohroženi, problémem v rodině trpí a Vaši péči a Váš zájem potřebují.
- Nezanedbávejte bezpečnost dalších lidí v domácnosti, zejména malých dětí. Člověk pod vlivem alkoholu nebo drog jim může být velmi nebezpečný, i když by jim za normálních okolností neublížil. Je také třeba myslet na to, aby se drogami, které dospívající domů přinesl, neotrávil další sourozenec.
- Nefinancujte zneužívání drog a neusnadňujte ho. S tím souvisí i to, aby rodina zabezpečila cenné předměty a nenechala se okrádat. Krádež nemusí uskutečnit samotné dítě, ale jeho "kamarádi", kterým dluží za drogy. Jestliže začalo dítě zneužívat pervitin nebo opiáty bývá otázkou času, kdy se začnou ztrácet peníze a cenné předměty. Nejde tu jen o majetek, ale také o okolnost, že ukradený majetek slouží špatné věci - totiž rozvoji závislosti. Argument, že by si dítě opatřilo prostředky jinak, např. prostitucí nebo krádežemi, neobstojí. Pokud bude závislost pokračovat, je pravděpodobné, že k tomu dojde stejně.
- Nedejte se vydírat. Vyhrožování fetováním, útekem, prostitucí nebo sebevraždou je častým a oblíbeným způsobem vydírání rodičů. Ano, všechna tato rizika u závislých na drogách existují. Tím, že zák. zástupci pod jejich tlakem ustupují, ovšem riziko nesnižují, ale zvyšují.
- Nevyhrožujte něčím, co nemůžete nebo nechcete splnit.
- Vyhněte se fyzickému násilí. Fyzické násilí většinou nevede k cíli. Často jen živí v dítěti pocit ukřivděnosti, vede k sabotování snah rodičů a k útekům.
- Nejednejte chaoticky a impulzivně.
- Nevěřte tvrzení, že má dospívající drogy pod kontrolou, případně, že snižuje dávky a že drogu brzy vysadí. Buďte připraveni na to, že dříve či později pravděpodobně přijde krize. Využijte ji a trvejte na změně životního stylu, případně na nějaké skutečně účinné formě léčby, jestliže není dospívající schopen zvládnout problém sám.
- Do nekonečna neustupujte. Požadavek, aby lidé, kteří berou drogy, do vašeho bytu nechodili, je rozumný.
- Nedělejte zbytečně "dusno". Parta a nevhodní přátelé by se tím stávali pro dítě ještě přitažlivější.
- Nezapomínejte dveře navždy. I když dítě odejde, je dobré být připraven mu pomoci, pokud přijme určité podmínky.
- Neztrácejte naději. Vaším tichým spojencem je přirozený proces zrání. I hrozivý problém se mnohdy podaří úspěšně zvládnout.

Příloha č. 3

Šikana

Definice pojmu

Úmyslné a opakované ubližování slabšímu (neschopnému obrany) jedincem nebo skupinou, jak fyzické, tak i psychické, ponižování lidské důstojnosti, jde spíš o postoj než o čin.

Dominantní znak šikany – bezmocnost oběti.

Neoddělitelnou součástí problému je skupinová dynamika.

Varovné signály šikany pro zák. zástupce

- dítě nemá kamaráda
- nechut' jít do školy
- střídá různé cesty do školy a ze školy
- ztráta chuti k jídlu, neklidný spánek
- ztráta zájmu o učení
- výkyvy nálad, odmítá se svěřit, co ho trápí
- žádá peníze, často „ztrácí“ své věci
- přichází domů vyhladovělé, s potrhaným oblečením, s poškozenými školními pomůckami
- nedokáže uspokojivě vysvětlit svá občasná zranění (odřeniny, modřiny, popáleniny)
- je nečekaně agresivní vůči sourozencům
- trpí zdravotními potížemi (bolesti hlavy, břicha, bolesti jsou někdy simulované)
- zdržuje se většinou stále doma

Co tedy dělat?

Připusťme, že několik výše uvedených signálů ve vás vzbudí určitě podezření, že by mohlo jít o šikanování vašeho dítěte. Znovu podotýkáme, že ideální stav nastane, když se vám dítě svěří. Pochvalte ho, povzbuďte, rozptylte jeho obavy o tom, že žaluje. Vyzvedněte naopak jeho sílu a odvalu sdělit tyto závažné skutečnosti. Přesvědčte ho, že mu chcete pomoci a to potom musíte dodržet. Vyslechněte vaše dítě, dejte najevo, že jeho informace berete vážně (i když se vám mohou zdát malicherné či nepodstatné). Odložte veškerou práci, není nic důležitějšího, než situace vašeho dítěte. Poskytněte dítěti veškerou podporu. Pochopitelně, že odlišíte např. běžnou klukovskou šarvátku od skutečné šikany.

Konkrétní kroky

- Zjistěte přesně – pozor – „nevyslychejte jako vyšetřovatel“ – co, kdy, kde se odehrávalo, kdo další byl přítomen.
- Společně vytipujte svědky, kterým dítě ještě důvěřuje, o kterých ví, že nestojí na straně agresora a věří, že mu mohou pomoci.
- Poskytněte dítěti veškerou ochranu (např. při cestě do školy a ze školy, i za cenu, že se budete uvolňovat z práce).

- Poskytněte dítěti dostatek péče, více s ním komunikujte, věnujte se mu ve volném čase, odjeďte na chatu, chalupu či k prarodičům.
- Nemáte-li jistotu, že dítě nebude ohroženo během pobytu ve škole, ponechejte je doma, ale pozor – pečlivě zvažte, zda v jeho situaci může být samo.
- Znovu dítě ubezpečujte, že udělalo dobře, že vám vše sdělilo, mluvte s ním více než dříve.
- Zhodnoťte a to velice kriticky, co mohlo vyvolat stav, který skončil šikanou. Neobviňujte pouze školu, nastavte si „zrcadlo pravdy“. Neomlouvejte sami sebe, ani své dítě. Se svým zjištěním se v první fázi dítěti nesvěřujte, ale připravujte nápravu.

MPP zpracovala Mgr. Pavla Bauerová, ŠMP

V Chrášťanech, srpen 2013